Liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle: Valtioneuvoston selvitys komission puolustuspaketista: komission panos Euroopan puolustukseen sekä turvallisuuden ja puolustuksen kannalta kriittisten teknologioiden etenemissuunnitelma (E 21/2022 vp)

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa asiantuntijalausuntopyynnöstä ja esittää lausunnossaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut E-kirjeen ja sen sisältämän kannan valmisteluun.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy näkemykseen, että EU:n puolustuksen ja suorituskykyjen kehittämisessä on huomioitava toimintaympäristön muutokset mukaan luettuna teknologisen kehityksen vaikutukset ja mahdollisuudet. Tämä edellyttää, että turvallisuuden, puolustuksen ja muiden EU-politiikkasektorien välisiä yhteyksiä vahvistetaan johdonmukaisesti. Ministeriö katsoo, että EU-yhteistyö on tärkeää yhteiskunnan kokonaisvaltaisen kriisinsietokyvyn kehittämiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö korostaa, että hybridi- ja kyberuhat sekä uudet ja murrokselliset teknologiat tulee huomioida läpileikkaavasti turvallisuuteen vaikuttavina tekijöinä. Ministeriö yhtyy tavoitteeseen saada strategiseen kompassiin kirjaus tarvittavasta hybridityökalupakista, joka olisi luonteeltaan horisontaalinen ja yhdistäisi jo olemassa olevia ja uusia ulkoisen toiminnan välineitä. Kehitystyössä tulisi ottaa huomioon jo käytössä oleva kyberdiplomatian työkalupakki sekä valmisteilla oleva keinovalikoima informaatiovaikuttamiseen puuttumiseksi.

Kyberturvallisuuden osalta EU:ssa on tehty viime vuosina lukuisia toimia ja annettu lainsäädäntöä, jotka vahvistavat EU:n kyberturvallisuutta ja resilienssiä kyberympäristössä. Myös rahoitusta on ohjattu kyberuhkien torjuntaan ja kybersuorituskykyjen kasvattamiseen. Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa EU:n yhteisiä toimia kyberturvallisuuden ja resilienssin vahvistamiseksi eri sektoreilla.

Liikenne- ja viestintäministeriö on pitänyt tärkeänä yhtenäisen lähestymistavan, tiedonvaihdon ja yhteisen tilannekuvan sekä kriisivasteen tärkeyttä Euroopalle kyberturvallisuushaasteisiin vastaamiseksi. Ministeriö korostaa tehokasta ennaltaehkäisyä sekä nopeaa torjunta- ja vastekykyä vihamieliseen kybertoimintaan.

Komission puolustuspaketissa viitataan myös uuteen ehdotukseen kyberresilienssisäädökseksi, joka loisi minimivelvoitteita internetiin kytkettyjen laitteiden, prosessien ja palvelujen kyberturvallisuuden osalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Säädösehdotus on määrä antaa syksyllä 2022. Ministeriö pitää tärkeänä, että internettiin kytkettyjen laitteiden kyberturvallisuutta vahvistetaan.

Komissio esittää, että Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia ja tutkimusosaamiskeskuksen (EU:n kompetenssikeskus) strategisessa agendassa voitaisiin huomioida myös teknologioiden kaksoiskäyttöpotentiaali ja hakea synergioita eri rahoitusohjelmien, kuten Horisontti Eurooppa, Digitaalinen Eurooppa ja Euroopan puolustusrahasto, välillä. Liikenne- ja viestintäministeriö osallistuu aktiivisesti EU:n kompetenssikeskuksen työhön ja on edustettuna sen johtokunnassa.

Kyberpuolustuksen osalta esitetään kyberpuolustuspolitiikan päivittämistä, suorituskykyjen kehittämistä ja kyberpuolustuskoulutusmahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä huomioiden myös synergiat sotilas- ja siviiliosaamisen välillä. Reagointikykyä ja keinovalikoimaa vihamieliseen kybervaikuttamiseen vastaamiseksi kehitetään mm. syventämällä puolustushallintojen ja tiedustelupalvelujen verkottumista ja yhteistyötä yhteisen tilannekuvan tueksi sekä integroimalla komission sisäisiä ja EU:n ulkosuhdehallinnon ulkoisia työkaluja kokonaisvasteen parantamiseksi. Komissio jatkaa esittämänsä yhteisen kyberturvallisuusyksikön valmistelua. Suomi on mukana kyberturvallisuuden keskitettyjen valvomotoimintojen (Security Operations Centres- SOC) välisen yhteistyön ja verkostojen, sekä tilannekuvatyön kehittämisessä osana EU:n kompetenssikeskuksen työtä.

Ministeriö pitää tärkeänä, että kyberympäristö on vahvasti osa puolustuksen suorituskykyjen kehittämistä, ja kyberpuolustus huomioidaan osana EU:n toimia. On Suomen edun mukaista, että kyberturvallisuutta ja kyberpuolustusta vahvistetaan myös EU:n yhteisillä toimilla sekä haetaan ja hyödynnetään näiden välisiä synergiota.

Nina Hyvärinen
Johtava asiantuntija

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi